

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Grintweg 23 te Yerseke
Vervolgonderzoek Flora en Fauna
Definitief

colofon

projectnaam
Grintweg 23 te Yerseke

datum
16 november 2023

projectnummer
P06288

opdrachtgever
Prinshof B.V.

BRO
projectleider
JRi

opgesteld door
RBo

interne controle
MvdS

bron kapt
BRO

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400
info@bro.nl
www.bro.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4	5.4	Waterspitsmuis	14	
	1.1	Aanleiding	4	5.5	Vleermuizen	14
	1.2	Doel	4	5.6	Rugstreepad	14
				5.7	Vaatplanten	14
				5.8	Overige soorten	14
2	Omschrijving plangebied	5	6	Conclusie	15	
	2.1	Huidige situatie	5			
	2.2	Toekomstige situatie	5	7	Bronnen	16
3	Werkwijze	7	8	Verklarende Woordenlijst	17	
	3.1	Jaarrond beschermde nesten	7			
	3.2	Marterachtigen	7			
	3.3	Haas	7			
	3.4	Waterspitsmuis	7			
	3.5	Vleermuizen	7			
	3.6	Rugstreepad	9			
	3.7	Vaatplanten	9			
4	Resultaten	11				
	4.1	Jaarrond beschermde nesten	11			
	4.2	Marterachtigen	11			
	4.3	Konijn en haas	11			
	4.4	Waterspitsmuis	12			
	4.5	Vleermuizen	12			
		4.5.1	Verblijfplaatsen	12		
		4.5.2	Foeragerende vleermuizen	12		
		4.5.3	Vliegroutes	12		
	4.6	Rugstreepad	13			
	4.7	Vaatplanten	13			
	4.8	Overige soorten	13			
5	Effectenbeoordeling en toetsing	14				
	5.1	Jaarrond beschermde nesten	14			
	5.2	Marterachtigen	14			
	5.3	Konijn en haas	14			

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens woningbouwontwikkeling uit te voeren aan de percelen tussen de Grintweg 23 en de Zweedijkseweg. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., is vastgesteld dat de bebouwing en bomen binnen het plangebied geschikte verblijfplaatsen bevatten voor vleermuizen. Naar aanleiding hiervan is vleermuisonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2023, om verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. Daarnaast is in het seizoen van 2023 onderzoek naar de aanwezigheid van marterachtigen, haas, jaarrond beschermde nesten, rugstreeppad, vaatplanten en waterspitsmuis uitgevoerd. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er jaarrond beschermde nesten aanwezig binnen het plangebied?
- Zijn er nestplaatsen of leefgebied van een bunzing, wezel of hermelijn aanwezig binnen het plangebied?
- Zijn er nestplaatsen of leefgebied van een haas aanwezig binnen het plangebied?
- Zijn er nestplaatsen of leefgebied van een waterspitsmuis aanwezig binnen het plangebied?
- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende bebouwing?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Is er leefgebied van de rugstreeppad aanwezig binnen het plangebied?
- Zijn er beschermde vaatplanten zoals, akkerboterbloem, akkerdoornzaad, brede wolfsmelk, groot spiegelklokje, kleine wolfsmelk, naakte lathyrus en de naaldenkervel aanwezig binnen het plangebied?

- Leiden de werkzaamheden tot verlies van leefgebied of verstoring van nest- en/of verblijfplaatsen?
- Leidt de sloop en realisatie van de bebouwing tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de gebouwen hebben voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

2 Omschrijving plangebied

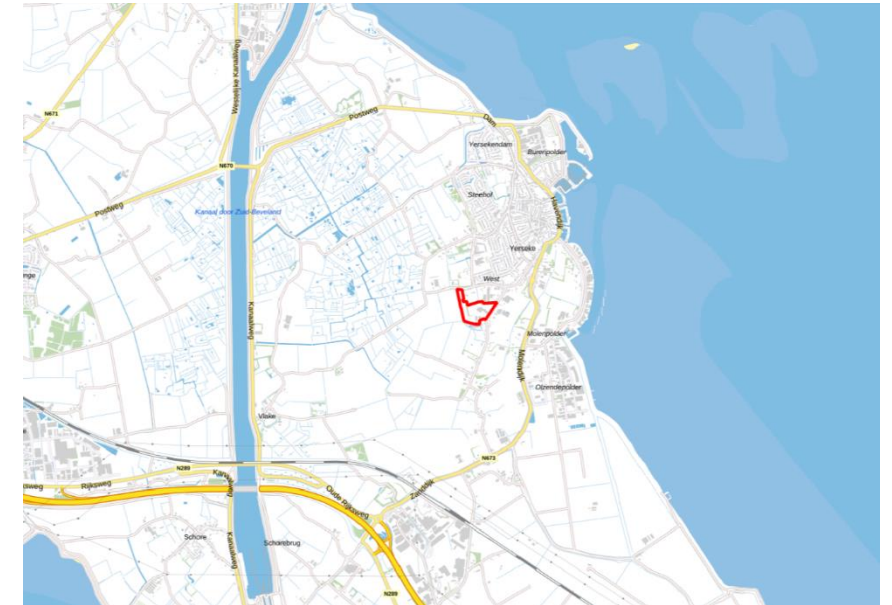
2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de Grintweg 23 in de gemeente Reimerswaal (figuur 1). Het plangebied bestaat uit drie delen. Het oostelijke deel van het projectgebied bestaat uit een voormalige mosselverwerker. Het zuidwestelijke deel van het projectgebied bestaat uit een voormalige manege en het noordelijke deel bestaat uit weiland. De bebouwing van de voormalige mosselkokerij betreft een volledig metalen bedrijfsloods, een opslagloods met stenen gevels en plat dak en bebouwing, bestaand uit stenen gevels en een zadeldak waarvan de dakdekken ontbreekt. Het zuidelijk deel bestaat uit een voormalige manege. Een van de gebouwen bestaat uit betonsteen met een zadeldak, waarvan de dakbedekking ontbreekt. Het andere gebouw is volledig opgebouwd uit metalen platen. Het westelijk deel van het plangebied bestaat uit enkele agrarische percelen. Verspreid over het plangebied zijn graslanden, ruigtes, riet, struwelen en bossingels aanwezig.

In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

De bestaande bebouwing binnen het plangebied zal worden gesloopt, waarna het plangebied bouwrijp wordt gemaakt. De nieuw te ontwikkelen buurten worden vormgegeven als landschappelijke hofjes met tussen de hofjes robuuste groenstructuren. Binnen de plannen varieert de verkavelingsstructuur binnen de hofjes. De westelijk en zuidelijk gelegen buurtjes zijn volledig verkaveld en hebben allemaal een royale privétuin. De twee noordoostelijke hofjes staan vrij in het groen. De exacte plannen en woningaantallen zijn echter nog niet bekend.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 3: Bedrijfsloods in het oosten van het plangebied

Figuur 4: Begroeiing binnen het plangebied

Figuur 5: Achterzijde van de manage in het zuidoosten van het plangebied

Figuur 6: Verruigd terrein in het zuiden van het plangebied

Figuur 7: Noordwestelijk deel van het plangebied met grasland en bomen

Figuur 8: Bomenrij in het westen van het plangebied

3 Werkwijze

3.1 Jaarrond beschermde nesten

Op 31 maart 2023 in de bladvrije (winter)periode is een bezoek uitgevoerd om de aanwezigheid van vogelnesten te inventariseren welke mogelijke gebruikt kunnen worden door soorten als sperwer, havik, buizerd, boomvalk en ransuil. De nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Bij aanwezigheid kunnen aanvullende bezoeken aan de orde zijn om het daadwerkelijke gebruik van het nest te bepalen.

3.2 Marterachtigen

Om aanwezigheid van de bunzing, hermelijn en wezel binnen het plangebied aan te tonen dan wel uit te sluiten is gebruik gemaakt van een sporenbuizen en wildcamera's. De wildcamera's, waarvan 1 in de vorm van een struikrover, zijn geplaatst in het zuidoosten van het plangebied bij de oude manage en langs een watergang in het midden van het plangebied (figuur 6). Bij de struikrover (Browning 2022 Strike Force PRO DCL) is gebruik gemaakt van een lokstof middels een blikje sardientjes. Deze methode is bij uitstek geschikt om de bunzing en steenmarter te inventariseren. Daarnaast zijn er 15 sporenbuizen geplaatst binnen het plangebied (figuur 6). De sporenbuizen bestaan uit pvc buizen met witte plankjes, met in het midden een inktkussentje. Hierdoor worden prenten gemaakt van dieren die door de buis bewegen. Conform de eisen gesteld in de Handreiking Kleine Marters (Provincie Noord-Brabant, 2017) hebben de camera-val en de sporenbuizen gedurende 6 weken opnamen gemaakt, van 1 mei tot en met 22 juni. De materialen zijn tussendoor eenmalig gecontroleerd, waarbij de SD-kaart en batterijen vervangen zijn en de sporenbuizen schoongemaakt.

3.3 Haas

Voor het onderzoek naar de haas is het plangebied tijdens 3 veldbezoeken uitvoerig doorlopen (tabel 1). Hierbij is gezocht naar waarnemingen

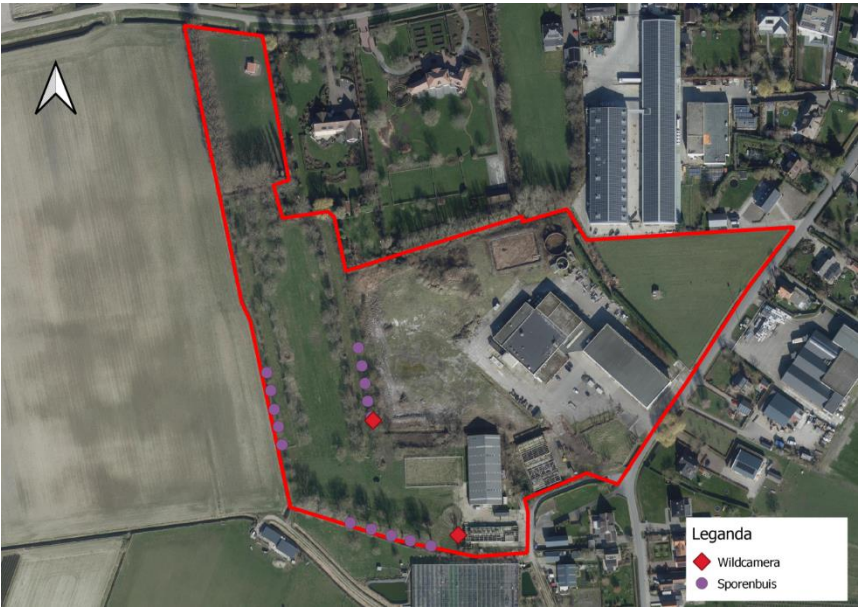
van bijvoorbeeld vluchtende hazen en hazenlegers. De aan- en afwezigheid van de haas is daarmee ruim voldoende aannemelijk te maken. Deze veldbezoeken zijn niet seizoensafhankelijk.

3.4 Waterspitsmuis

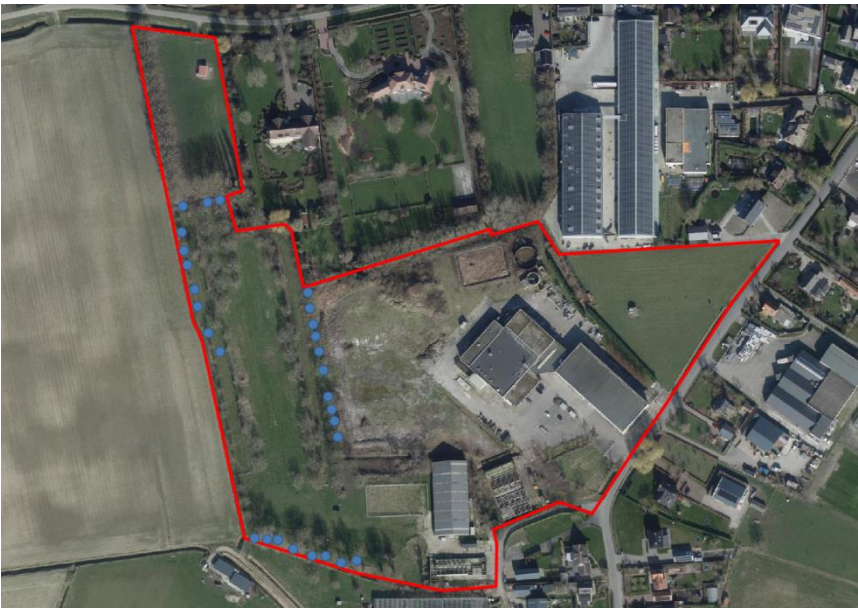
Voor het onderzoek naar de aanwezigheid van de waterspitsmuis is in de periode van 10 tot 17 augustus onderzoek gedaan. Op 10 augustus vallen uitgezet binnen het plangebied. De vallen stonden in paren om de 10 meter van elkaar geplaatst. In totaal stonden 10 paren in een rij opgesteld langs sloten binnen het plangebied (figuur 7). De eerste 4 dagen hebben de vallen niet op scherp gestaan, zodat muizen konden wennen aan de aanwezigheid van de vallen. In de ochtend van 14 augustus zijn de vallen op scherp gezet met hierin voedsel en stro. Vervolgens zijn alle vallen om de 12 uur gecontroleerd op de aanwezigheid van muizen. In de ochtend van 17 augustus heeft de laatste controleronde plaatsgevonden, waarna de onderzoeksmaterialen zijn opgeruimd. Bij elke controleronde is gekeken welke muizensoort in de vallen gevangen waren. Vervolgens zijn de dieren weer vrij in de natuur gelaten.

3.5 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode 15 mei tot en met 30 september 2023 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

Figuur 6: Locatie martercamera (roze) en sporenbuizen (geel)

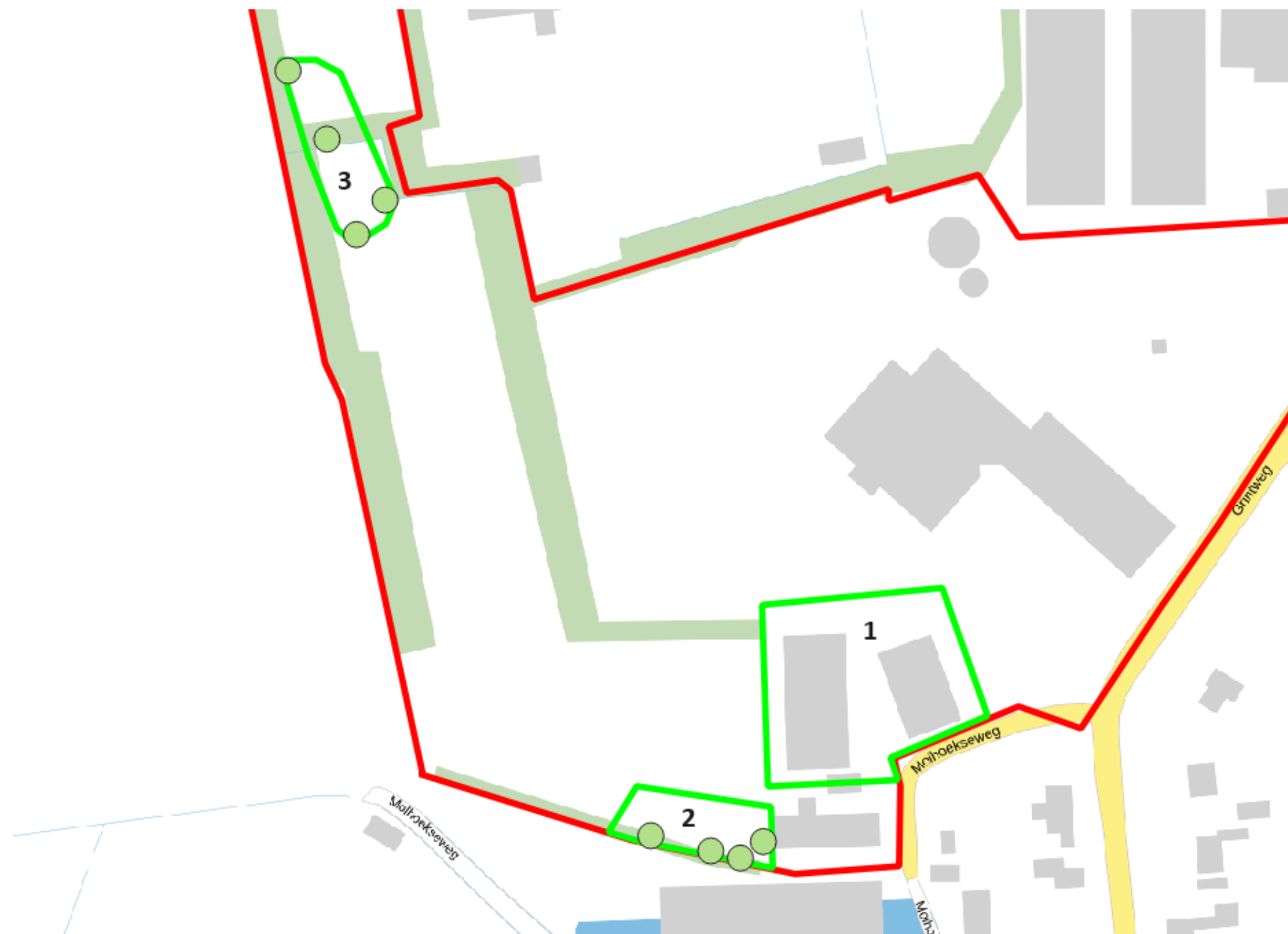

Figuur 7: Locaties muizenvallen (blauw)

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. In de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben twee gerichte avondrondes (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Hiervan dient er één avondronde in juni plaats te vinden. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Deze bezoeken zijn uitgevoerd met 3 onderzoekers per veldbezoek, om minimaal 75% van de potentiële verblijfplaatsen te kunnen overzien (figuur 8).

Vervolgens hebben in de periode 15 augustus tot en met 30 september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Omdat de vleermuizen bij deze bezoeken gedurende langere tijd baltsend rond hun paarverblijfplaats aanwezig zijn kunnen deze bezoeken door één onderzoeker per veldbezoek worden uitgevoerd. Door de hoogte van de opslagloods op het terrein van de oude mosselkweekkerij was de mogelijke aanwezigheid van de (massa-)winterverblijfplaatsen niet uit te sluiten. Deze rondes duurden van middernacht tot 2 uur na middernacht. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzon-

Figuur 8: Deelgebieden m.b.t. vleermuizen. Bomen met holten zijn aangeduid met een groene stip.

der wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode 15 augustus tot en met 30 september produceren mannetjes vleermuizen sociale geluiden vanuit een verblijfplaats of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid niet meer dan 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 1).

3.6 Rugstreeppad

Voor de rugstreeppad is middels drie bezoeken in de periode half april t/m mei en half juni tot begin augustus, op warme, broeierige avonden na regen geluisterd naar kooractiviteit. Dit vindt plaats voor zonsondergang of vanaf 1 uur na zonsondergang tot 02.00 uur (tabel 1). Bij de bezoeken is

ook gezocht naar eisnoeren, larven, juvenielen en adulte rugstreeppadden.

3.7 Vaatplanten

In de quickscan zijn meerdere vaatplanten genoemd waar vervolgonderzoek naar gedaan moet worden. Voor al deze soorten is gedurende de bloeitijd van de soort twee bezoeken uitgevoerd om de aan- of afwezigheid van de soort te bepalen. Hiervoor zijn in de maanden mei, juni en juli ieder 1 veldbezoek uitgevoerd. De desbetreffende bezoeken hebben plaatsgevonden op 1 mei, 14 juni en 14 juli (tabel 1). Met deze spreiding wordt in het bloeiseizoen van alle potentieel aanwezige planten minstens twee bezoeken uitgevoerd. Bij de bezoeken wordt op zicht gezocht naar individuen van de betreffende planten.

Tabel 1: Bezoeken i.v.m. ecologische onderzoeken

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Deelgebieden	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
31-03-2023	Bezoek in bladerloze seizoen + haas	10.00 – 13.00	-	-	-	-
28-04-2023	Rugstreeppad + haas	20.00 – 00.00	-	21.02	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	13°C
01-05-2023	Vaatplanten + plaatsen onderzoek-materialen marters	10.00 – 13.00	-	-	-	-
22-05-2023	Controle onderzoekmaterialen marters	-	-	-	-	-
14-06-2023	Vaatplanten + onderzoekmaterialen marters + vleermuizen + rugstreep-pad	18.00 – 01.00	1, 2, 3	22.02	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	24°C
14-07-2023	Vaatplanten + vleermuizen + rugstreep-pad	18.00 – 01.00	1, 2, 3	21.56	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	20°C
18-07-2023	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	03.45 – 05.45	1, 2, 3	05.48	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	15°C
10-08-2023	Waterspitsmuis (vallen plaatsen)	-	-	-	-	-
14-08-2023	Waterspitsmuis (vallen op scherp) + haazen	-	-	-	-	-
16-08-2023	Vleermuizen (paarverblijf)	00.00 – 02.00	-	21.05	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	21°C
17-08-2023	Waterspitsmuis (laatste controle-ronde)	-	-	-	--	
06-09-2023	Vleermuizen (paarverblijf)	00.00 – 02.00	-	20.20	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	28°C

4 Resultaten

4.1 Jaarrond beschermde nesten

Tijdens de controle ronde op 31 maart 2023 zijn er geen beschermde nesten aangetroffen binnen het plangebied. Hierdoor is de aanwezigheid van beschermde nesten binnen het plangebied redelijkerwijs uitgesloten. Bij de controle zijn nog extra boomholten aangetroffen ten opzicht van de quickscan (figuur 8). Deze zijn opgenomen binnen het onderzoek naar vleermuizen.

4.2 Marterachtigen

Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van de wezel, hermelijn, bunzing of steenmarter binnen het plangebied. Wel zijn er met de camera's waarnemingen gedaan van onder andere katten, egels, een konijn en meerdere muizen (figuur 9 en 10). Met de sporenbuizen zijn uitsluitend muizensporen aangetroffen. Deze sporen zijn te herkennen aan het stippenpatroon die gevormd wordt door de vingertoppen van de muizen. Er kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen kleine marterachtigen binnen het plangebied aanwezig zijn.

4.3 Konijn en haas

Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn meerdere waarnemingen gedaan van wegvlochtende hazen. Deze hazen bevonden zich op het oude manage terrein in het zuiden van het plangebied. Hierdoor is de aanwezigheid van de haas binnen het plangebied niet uit te sluiten.

Tijdens de vleermuisronde op 14 juni is een aangevreten konijn aangetroffen in het zuiden van het plangebied (figuur 11). Ook zijn er met de struikrover op 23 mei 2023 waarnemingen gedaan van een konijn in het midden van het plangebied (figuur 12). Aangezien het konijn een beschermde soort in de provincie Zeeland is dienen er vervolgstappen genomen te worden.

Figuur 9: Kat, waargenomen op 18-05-2023

Figuur 10: Egel, waargenomen op 02-06-2023

Figuur 11: Aangevreten konijn, waargenomen op 14-06-2023

Figuur 12: Konijn, waargenomen op 23-05-2023

4.4 Waterspitsmuis

Tijdens het onderzoek naar de waterspitsmuis zijn er verspreid over de 6 controlerondes onder andere woelmuizen, ware muizen en spitsmuizen gevonden (figuur 13 t/m 16). Tijdens het onderzoek zijn er echter geen waterspitsmuizen aangetroffen. Hierdoor kan de aanwezigheid van de waterspitsmuis binnen het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten

4.5 Vleermuizen

4.5.1 Verblijfplaatsen

Tijdens geen van de veldbezoeken is er binding van een vleermuissoort met de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. Ook zijn er geen verblijfplaatsen binnen een van de boomholten aangetroffen.

Tijdens de veldbezoeken in het najaar zijn geen sociale roepjes gehoord binnen het plangebied, waardoor een baltsterritorium uitgesloten kan worden. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen. Aan de hand van het onderzoek zijn geen verblijfsplaatsen van een vleermuissoort aangetroffen binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

4.5.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens vrijwel ieder veldbezoek zijn enkele (8-10) foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers rondom de bomenrijen op de zuid en westgrens van het plangebied waargenomen (figuur 17). De individuen bleven hier gedurende het gehele veldbezoek foerageren, waardoor er van uit kan worden gegaan dat het essentieel foerageergebied betreft.

4.5.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd (figuur 17). Gezien de bomenrij op de zuid en westgrens van het plangebied gebruikt werden om te foerageren, kunnen deze ook dienen als een vliegroute.

Figuur 13: Veldspitsmuis

Figuur 14: Bosmuis

Figuur 15: Bosmuis

Figuur 16: Woelmuis

4.6 Rugstreeppad

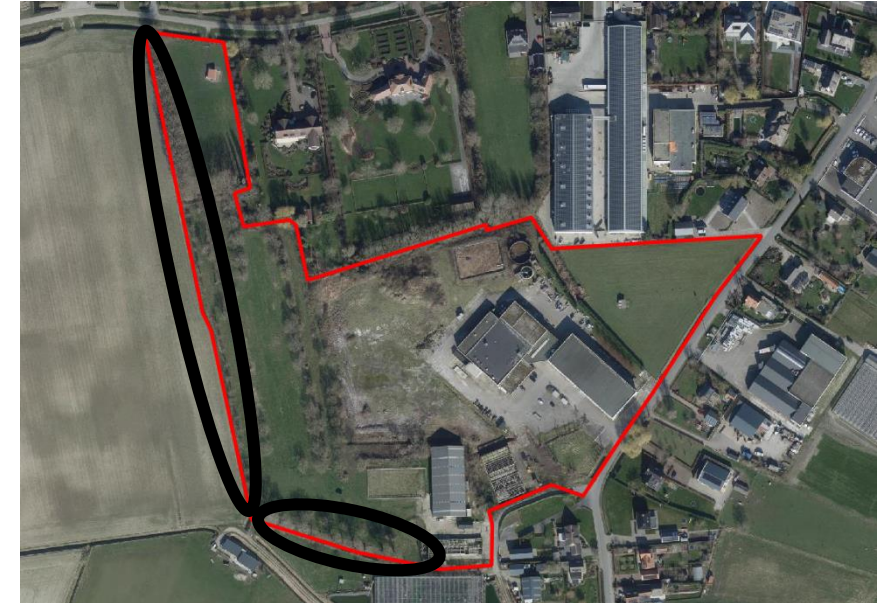
Tijdens de veldbezoeken zijn er geen kooractiviteiten van de rugstreeppad waargenomen. Ook zijn er geen waarnemingen gedaan van eisnoeren, larven, juvenielen en adulte rugstreeppadden. Hierdoor is de aanwezigheid van de rugstreeppad binnen het plangebied redelijkerwijs uitgesloten.

4.7 Vaatplanten

Tijdens de veldbezoeken zijn er geen waarnemingen gedaan van beschermde vaatplanten binnen het plangebied. Hierdoor is de aanwezigheid van beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

4.8 Overige soorten

In de bebouwing en het opgaand groen kunnen ook vogels zonder jaar-rond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

Figuur 17: Foerageergebied en vliegroute vleermuizen op de rand van het plangebied (zwart omlijnd)

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied zijn er geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Dat betekent dat er geen verdere vervolgstappen getroffen dienen te worden betreffende dit onderdeel.

5.2 Marterachtigen

De gevonden resultaten wijzen niet op een mogelijke aanwezigheid van de wezel, bunzing, hermelijn en steenmarter binnen het plangebied. De aanwezigheid van de marterachtigen is dan ook redelijkerwijs uitgesloten. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot een marterachtige is uitgesloten.

5.3 Konijn en haas

Delen van het plangebied dienen als foerageergebied voor het konijn, en zeer waarschijnlijk bevindt zich binnen of in de directe omgeving van het plangebied een konijnenhol. De locatie van het konijnenhol is door de ruigte niet met zekerheid vastgesteld. Door de waarnemingen van minder dan 4 individuen is de verwachting dat het niet meer dan één familie konijnen betreft. Indien het konijnenhol binnen het plangebied aanwezig is gaat deze verloren. Ook gaat het leefgebied van deze soort deels verloren.

Het plangebied is onderdeel van het leefgebied van de haas. De haas heeft een actieradius van tot 300 hectare, gelegen rond zijn voornaamste leger. Dat is circa 50x zo groot als het plangebied. De dichtheid van hazen is één haas per 2,5 – 5 hectare, wat voor het plangebied een populatie van circa 6-12 hazen betekent. Deze vaste rust- en verblijfplaatsen gaan daarmee verloren. Middels mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten redelijkerwijs worden voorkomen.

5.4 Waterspitsmuis

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van de waterspitsmuis. Negatieve effecten op de waterspitsmuis en een overtreding is van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming is daarmee redelijkerwijs uitgesloten. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot de waterspitsmuis is uitgesloten.

5.5 Vleermuizen

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen. Er gaan bij werkzaamheden geen rust- en verblijfplaatsen verloren. Wel betreffen de bomenrijen op de zuidgrens en de westgrens van het plangebied als essentieel foerageergebied en/of vliegroutes van vleermuizen. Deze bomen zullen behouden blijven, waardoor het foerageergebied en de vliegroutes tevens behouden blijven. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot een vleermuissoort is uitgesloten. Wel dient er rekening gehouden te worden met de verlichting, om verstoring van deze bomen te voorkomen. Dit geldt zowel tijdens de werkzaamheden als in de toekomstige situatie. Het verlichtingsplan dient afgestemd te worden met een ter zake kundig ecooloog.

5.6 Rugstreeppad

Tijdens de veldbezoeken zijn er geen tekenen van de rugstreeppad aangetroffen. De aanwezigheid van de rugstreeppad is dan ook redelijkerwijs uitgesloten. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot de rugstreeppad is uitgesloten.

5.7 Vaatplanten

Tijdens de veldbezoeken zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Dat betekent dat er geen verdere vervolgstappen getroffen dient te worden betreffende dit onderdeel. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking een vaatplant is uitgesloten.

5.8 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

De resultaten wijzen niet op de aanwezigheid van nesten van soorten die jaarrond beschermd zijn, marterachtigen, waterspitsmuis, vleermuizen, rugstreeppad of beschermde vaatplanten. Met betrekking tot deze soorten/soortgroepen hoeven geen vervolgstappen te worden genomen.

In het plangebied aan de Grintweg 23 de aanwezigheid van hazen en konijnen aangetroffen. De werkzaamheden omtrent de realisatie van een nieuwe woonwijk zijn ontheffingsplichtig. Hiervoor dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, in dit geval de Provincie Zeeland. Een ontheffingsaanvraag wordt vergezeld van een activiteitenplan. Hierin staat beschreven welke mitigerende en compenserende maatregelen worden genomen, hoe de gunstige staat van instandhouding geborgd wordt, welk in het wet genoemd belang gebruikt wordt en welke alternatieven overwogen zijn.

Daarnaast dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 1: Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Aantal	Overtreding	Maatregelen
Vleermuizen	Ja, foerageergebied en vliegroute	-	Bomenrijen blijven behouden. Verstoring is te voorkomen	Verlichtingsplan afstemmen met een ter zaken kundige ecoloog
Marterachtigen	Nee	-	Nee	-
Konijn en haas	Ja	2 hazen, enkele konijnen	Mogelijk	Voor het bouwrijp maken van het plangebied is een ontheffing noodzakelijk
Jaarrond beschermd nesten	Nee	-	Nee	-
Rugstreeppad	Nee	-	Nee	-
Vaatplanten	Nee	-	Nee	-
Waterspitsmuis	Nee	-	Nee	-
Overige soorten ¹	Mogelijk	-	Te voorkomen	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

¹ Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidend ecoloog.

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Huismus, versie 2.1 BIJ12 februari 2023
- Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2023) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie nov 2023. <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen/protocollen-vis-amfibie-reptiel-vogel>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een onthefingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door de vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

Boxtel

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

